

From: Jeg har oplevet, og jeg kan huske, to verdenskrige, den første som statsborger i det land, der førte den. Begge disse krige blev startet af en aggressiv magt, begge gange af Tyskland, og begge disse krige kunne startes, fordi den ene part var forberedt og stærk, mens modparten var utilstrækkeligt udrustet og svag. Alt dette er der draget lære af med ét eneste mål for øje: at hindre en gentagelse. Alene dette er målet for Danmarks forsvar og vort medlemskab af NATO.

Der skal ikke herske tvivl om, at venstres stilling til Danmarks sikkerhedspolitik fortsat er uændret. Venstre er tilhænger af et nationalt forsvar med størst mulig effektivitet og økonomisk afpasset efter den givne situation. Venstre er også tilhænger af, at vort nationale forsvar er indpasset i NATO som et kollektivt system, og jeg er tilfreds med, at dette er indholdet i den nye regerings tiltrædelseserklæring. Vi bliver vel nødt til at erkende, at vi aldrig har opfyldt vore forpligtelser over for NATO, men det gælder vel i øvrigt samtlige medlemslande.

Før anden verdenskrig var vort nationale forsvar en partipolitisk katebald, og vi har fra den tid meget kedelige erfaringer om urealistiske forudsætninger og usaglig behandling af problemet. Det var derfor en meget lykkelig begivenhed, da daværende statsminister Hans Hedtoft tog initiativet til at bringe dette til ophør, og socialdemokratiet fortjener tak og anerkendelse for den realistiske omvurdering, som dette var udtryk for.

Denne udvikling blev fortsat, og spørgsmålet fik sin endelige løsning gennem forsvarsforliget af 1960. Også jeg vil gerne anføre, at denne 1960-ordning blev historisk derved, at det radikale venstre også tiltrådte forliget. Dermed var eller burde den politiske udnyttelse af vor forsvarspolitik være taget af programmet. Også det radikale venstre fortjener anerkendelse for den realistiske stillingtagen, som måske nok har været noget vanskelig på baggrund af partiets tidligere holdning.

Jeg mener at kunne påstå, at vi skal langt tilbage i historien for at finde et mere effektivt forsvar end det, der blev til efter forliget i 1960, og venstre vil sætte meget ind på, at denne enighed kan opretholdes fremover. Noget af det væsentligste ved 1960-ord-

ningen er vel, at styrkemålene dermed blev lagt i faste rammer, at budgettet blev omkostningsbestemt, og at der fremover skulle gennemføres forenklinger og rationalisering. Denne nye forsvarsordning har siden været administreret af de forskellige forsvarsministre helt i forligets ånd, det gælder ikke mindst socialdemokratiets ordfører, den tidligere forsvarsminister hr. Victor Gram. Forsvarsordningen af 1960 var baseret på det, man dengang kaldte for en normal våbenhjælp. Den var meget væsentlig, men er nu ophørt, og det er der intet at sige til, men det er klart, at dette betyder en yderligere belastning både nu og fremover.

Og så kommer den nye regering alligevel og vil spare 125 mill. kr. Det er visselig ikke ret meget på et budget på 2.200 mill. kr., men på den nævnte baggrund er det rimeligt at spørge, om selv et så forholdsvis beskedent beløb kan påvirke effektiviteten og dermed det forlig, der blev indgået i 1960. Vi har da heldigvis en autoritativ udtalelse fra forsvarsstyrelsen, som også er blevet citeret tidligere her i eftermiddag, hvor man siger, at besparelsen på de 125 mill. kr. i det store og hele ikke vil medføre beredskabsmæssige konsekvenser, selv om det, føjer forsvarsstyrelsen til, betyder forsinkelser, udskydelser og andre ubehageligheder. I det samme dokument anerkender forsvarsstyrelsen, at også forsvaret i den nuværende situation må yde sit bidrag til en nedsættelse af det offentlige forbrug. Det er realistisk tale, og jeg vil gerne udtale min anerkendelse af det samfundssyn, der her er kommet til udtryk. Venstre deler dette synspunkt; begrebet „hellige køer“ kan ikke have nogen berettigelse i den nuværende situation, og det skulle glæde mig, om andre styrelseschefer havde været lige så handlekraftige som forsvarets.

Venstre kan altså anerkende besparelsen på de 125 mill. kr.; venstre kan også tiltræde forsvarsministerens bemærkninger om, at det ikke går ud over forsvarsforligets ramme, med baggrund i forsvarsstyrelsens udtalelse.

Vedrørende de kommende års budgetter har forsvarsministeren nu givet folketinget sin redegørelse, og jeg kan erklære mig tilfreds med den. Det er klart, at et budget ikke kan være en finanslov, men må være en ramme — både den militære og den